

Ympäristöterveydenhuollon järjestäminen Kainuussa - kuntien välinen yhteistyösopimus

Khall 11.10.2022 § 274

Valmistelija Hallintojohtaja Juhana Juntunen puh. 044 725 5222.

Kainuun ympäristöterveydenhuollon tehtävät on hoidettu vuodesta 2005 alkaen maakunnallisesti osana Kainuun hallintokokeilua ja myöhemmin Kainuun Soten toimintoja kuntien yhteisesti tekemien päätösten perusteella. Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueista annetun lain mukaan kunnalla tai yhteistoiminta-alueella on oltava vähintään 10 htv:n resurssi tehtävien hoitamiseen. Ympäristöterveydenhuolto hoitaa terveydensuojelulain, elintarvikelain, eläinlääkintähuoltolain ja tupakkalain mukaiset tehtävät sekä lisäksi joitain tehtäviä mm. eläinsuojelulain ja ympäristönsuojelulain perusteella. Päätehtävät ovat elintarvikevalvonta, terveydensuojelu, tupakkavalvonta ja eläinlääkintähuolto. Ympäristöterveydenhuollon toimialue on koko Kainuu. Kainuun Soten ympäristöterveydenhuollon yksikön henkilöstöresurssit ovat noin 31 htv, ja ne jakautuvat lähes tasan eläinlääkinnän ja ympäristöterveydenhuollon muiden tehtävien välillä. Terveystarkastajat toimivat kahdessa tiimissä (terveydensuojelu / elintarvikevalvonta) ja työalueena on usea kunta tai vaativissa tapauksissa koko maakunta. Valvontaeläinlääkäreitä on yksi ja praktikoiden päivystystyössä on eriytetty pieneläin- ja suurelänpäivystys.

Hyvinvointialueista annetun lain perusteella ympäristöterveydenhuollon tehtävät eivät siirry hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen, vaan tehtävät säilyvät kuntien järjestämisvastuulla. Kuntien yksimielisillä päätöksillä, jotka tuli tehdä 31.12.2021 mennessä, tehtävä olisi voitu edelleen sopia hoidettavaksi hyvinvointialueella. Kainuun kuntien valtuustot tekivät asiasta päätökset joulukuussa 2021, osa kunnista ei halunnut siirtää tehtävää hyvinvointialueelle.

Ympäristöterveydenhuollon nykytilasta ja tulevasta järjestämisvaihtoehdosta teetettiin selvitys FCG Oy:llä. Selvityksen perusteella kuntien ja ympäristöterveydenhuollon toimijoiden näkemys on, että tehtävä onärkevintä järjestää vastuukuntamallilla (ns. isäntäkuntamallilla). Vastuukunnalla tulee olla motivaatio vastaanottaa ja kehittää toimintaa sekä sen tulee olla resursseiltaan tarpeeksi vahva kyetäkseen hoitamaan tehtävä ja sen vaatima hallinto. Kuntien neuvottelujen perusteella vastuukunnaksi on sovittu Sotkamon kunta.

Neuvottelun pohjalta on laadittu kuntien yhteistoimintasopimus tehtävän siirtämisestä Sotkamon kunnan vastuulle. Yhteistoimintasopimuksen mukaan tehtävää varten perustetaan Sotkamon kunnan ympäristö- ja

teknisen lautakunnan alaisuuteen ympäristöterveysjaosto, johon kukin kunta nimeää yhden jäsenen ja hänelle varajäsenen. Jaoston puheenjohtajuus on Sotkamon kunnan edustajalla ja 2 vuoden pituinen varapuheenjohtajuus on kiertävä ja kierto aloitetaan suurimmasta kunnasta eli Kajaanista.

Sopimuksella uudistetaan ympäristöterveydenhuollon kustannusten jakoperustetta. Terveysvalvonnan nettokustannukset jaetaan sopijapuolille asukaslukujen suhteessa. Eläinlääkintähuollon kustannuksista jaetaan 70 % asukaslukujen suhteessa ja 30 % määräytyy lypsykarjatilojen nautojen määrän perusteella. Eläinlääkintähuollon kustannustenjakoperusteeseen tehty muutos, jossa perusteena on nautojen määrä, on Kajaanin suhteellista maksuosuutta aiemmasta pienentävä. Kainuun Sotella käytössä olleiden maksuperusteiden mukaan Kajaanin suhteellinen maksuosuus ympäristöterveydenhuollon kokonaiskustannuksista on ollut noin 48 %, uuden sopimuksen mukaan maksuosuus tulee olemaan noin 39 %. Toiminnan kokonaisnettokustannukset ovat olleet vuonna 2021 noin 2 milj. € (eläinlääkintähuolto 1,4 milj. € ja terveysvalvonta 0,6 milj. €).

Henkilöstö siirtyy ns. vanhoina työntekijöinä Kainuun Sotelta Sotkamon kunnan palvelukseen.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Määttä Tytti

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto hyväksyy liitteenä olevan sopimuksen Kainuun ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Kvalt 24.10.2022 § 66

Päätös Kaupunginvaltuusto yksimielisesti hyväksyi kaupunginhallituksen esityksen.

Khall 07.11.2023 § 289

Valmistelija Kaupunginjohtaja Juhana Juntunen puh. 044 725 5222.

Puolangan kunnanhallitus päätti 28.03.2023 § 28 irtisanoa yhteistoimintasopimuksen Kainuun ympäristöterveydenhuollon tuottamisesta siten, että sopimus päättyy 31.12.2023.

Puolangan irtautumisen takia yhteistoimintasopimusta on muutettava vastaamaan 1.1.2024 vallitsevaa tilannetta. Voimassa olevan yhteistoimintasopimuksen 17 kohdan mukaan yhteistoimintasopimuksen muutoksista päätetään sopijakuntien yhtäpitävillä päätöksillä.

Muutoksen jälkeenkin yhteistoiminta-alue täyttää ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta annetun lain (410/2009) mukaiset vaatimukset. Kainuun ympäristöterveyspalveluiden henkilöstömäärä on yli 10 htv. Muutoksen yhteydessä Kainuun ympäristöterveyspalveluiden virat ja toimet säilyvät sopimuskuntien palveluksessa.

Puolangan jäädessä pois, sopimuskuntien maksuosuudet prosentteina muuttuvat, kuitenkin perusteet kuntien maksuosuuksille pysyvät entisellään. Puolangan maksuosuus on ollut 7,1 %, 160 000 euroa vuoden 2023 talousarviossa. Yhteistoimintasopimuksen mukaan jaosto tekee sopimuskuntia kuultuaan Sotkamon kunnanhallitukselle toimintaansa koskevan talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksen. Talousarvion ja -suunnitelman hyväksyy Sotkamon valtuusto.

Kuhmon maksuosuus on kasvamassa 71 tuhatta euroa. Maksuosuus on kasvamassa kaikilla sopimuskunnilla Puolangan maksuosuuden poistumisesta takia. Lisäksi korotuksiin vaikuttaa eläinlääkintähuollon kehittäminen, vuokrankorotukset sekä palkankorotukset.

Esityslistan oheisaineistona yhteistoimintasopimus 1.1.2023 alkaen ja yhteistoimintasopimusluonnos 1.1.2024 alkaen.

Lisätietoja asiasta antaa ympäristöterveysjohtaja Päivi Nykänen, puh. 044 710 0830, sähköpostitse etunimi.sukunimi@sotkamo.fi

Esittelijä Kaupunginjohtaja Juntunen Juhana

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto hyväksyy liitteenä olevan päivitetyn sopimuksen Kainuun ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

663/00.02.00/2022

Päätös Kaupunginvaltuusto yksimielisesti hyväksyi kaupunginhallituksen esityksen.